

କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର, ଗଞ୍ଜାମ-୨

KRISHI VIGYAN KENDRA, KVK, GANJAM-II

Berhampur(Golanthara), Dist: Ganjam-761008

ବ୍ରହ୍ମପୁର (ଗୋଳନ୍ଥରା), ଗଞ୍ଜାମ-୭୬୧୦୦୮

Website: www.kvkganjam2.org

E-mail(ଇ ମେଲ): kvk.ganjam2@ouat.ac.in

Tel(ତୁରନ୍ତାସ): +91-9437360866 (M)

ଧାନରେ ମାଟିଆ ଗୁଣ୍ଡି ପୋକ/ ଚକଡ଼ା ପୋକ ଚିହ୍ନଟ, ଏହାର ଲକ୍ଷଣ ଓ ପରିଚାଳନା

ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟରେ ବାୟୁମଣ୍ଡଳର ଅଧିକ ତାପମାତ୍ରା ଓ ଆର୍ଦ୍ରତା ଯୋଗୁଁ ଧାନ ଫସଲରେ ମାଟିଆ ଗୁଣ୍ଡି ପୋକ ବା ଚକଡ଼ା ଏବଂ ଧଳା ପିଠିଆ ଗଛ ଡିଆଁ ପୋକ ଲାଗିବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଛି ।

ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି ପୋକ ଲାଗିବା ପାଇଁ ଅନୁକୂଳ ପାଣିପାଗ

ତାପମାତ୍ରା (ସେଣ୍ଟିଗ୍ରେଡ)	ଆପେକ୍ଷିକ ଆର୍ଦ୍ରତା	ପବନର ବେଗ (କିମି/ଘଣ୍ଟା)	ବର୍ଷା (ମି.ମି./ସପ୍ତାହ)	ଅନୁକୂଳ ପାଣିପାଗ
>୩୦	>୭୦	୫ ରୁ ଅଧିକ	୦-୩୦	ବର୍ଷା ପରେ ଖରା ଓ ଆର୍ଦ୍ର ବାତାବରଣ, ଦିନ ତାପମାତ୍ରାରେ ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ରାତି ତାପମାତ୍ରା ୨୧-୨୩ ଡିଗ୍ରୀ ସେଣ୍ଟିଗ୍ରେଡ୍ ୧୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ରହିଲେ ଏହି ପୋକର ପ୍ରାଦୁର୍ଭାବ ଚଢ଼ିବାର ସମ୍ଭାବନା ଥାଏ । ଅଗଷ୍ଟ ମାସରୁ ନଭେମ୍ବର ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ପୋକ ମୁଖ୍ୟତଃ ଧାନ ଫସଲକୁ ଆକ୍ରମଣ କରେ ।

ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି ପୋକର ଚିହ୍ନଟ:

ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି ପୋକ/ ଚକଡ଼ା ପୋକ ଏକ ଧୂସର ରଙ୍ଗର ଛୋଟ ମାଛି ପ୍ରକାର ଦେଖାଯାଏ । ଏହା ମୁଖ୍ୟତଃ ଧାନ ଗଛର ମୂଳରେ ଏକ ସଙ୍ଗେ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ବା ପଛରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ଏହି ପୋକ ଧାନ ବିଲରେ ଜଳ ସ୍ତରର ଠିକ ଉପରକୁ ବସିଥାନ୍ତି ଏବଂ ହଲଚଳ କରିଲେ ମାଛି ଭଳି ଉଡ଼ି ବୁଲନ୍ତି । ଏହି କାଟ ସହିତ ଧଳାପିଠିଆ ଗୁଣ୍ଡିପୋକ ମଧ୍ୟ ମିଶିକରି ଲାଗିଥାନ୍ତି । ବିଶେଷକରି ଧାନ ଫସଲର କେଣ୍ଡା ବାହାରିବା ଅବସ୍ଥାରେ ଏମାନେ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ଲାଗି ଫସଲ ନଷ୍ଟ କରିଥାନ୍ତି ।

ଧାନ ଗଛରେ ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି ପୋକର ଆକ୍ରମଣର ଲକ୍ଷଣ:

- ଆକ୍ରାନ୍ତ ଗଛର ତଳ ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଥମେ ହଳଦିଆ ପଡ଼ିଯାଏ ଏବଂ ପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗଛ ଫିକା ବା ଈଷତ ବାଦାମୀ ରଙ୍ଗର ହୋଇଯାଏ ।
- ଗୋଲାକାର ଶୁଖିଲା ପ୍ୟାକ୍: ଆକ୍ରମଣ ଆରମ୍ଭରେ କ୍ଷେତରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ଗୋଲାକାର ଅଞ୍ଚଳରେ ଗଛଗୁଡ଼ିକ ଶୁଖିଯାଏ ।
- ପୋତର ସଂଖ୍ୟା ବହୁତ ବଢ଼ିଗଲେ ଗଛଗୁଡ଼ିକ ଶୁଖିଯାଇ ପୋଡ଼ିଗଲା ଭଳି ଦେଖାଯାଏ । ଏହି ସ୍ଥିତିକୁ 'ହପର୍ ବର୍ନ' କୁହାଯାଏ ।
- ଆକ୍ରାନ୍ତ ଗଛର ମୂଳ ପାଖକୁ ଛୁଇଁଲେ ଏହା ଚିପ୍‌ଚିପ୍ ଲାଗେ । ଏହା ପୋକ ମଳ ତ୍ୟାଗ କରୁଥିବାରୁ ଏପରି ହୋଇଥାଏ ।
- ପୋକଗୁଡ଼ିକ ଗଛରୁ ରସ ଶୋଷି ନେଇଥିବାରୁ ଗଛର ବୃଦ୍ଧି ହୋଇପାରେ ନାହିଁ ଏବଂ ଗଛ ବାଜିରା ରହିଯାଏ ।

ଧାନରେ ମାଟିଆ ଗୁଣ୍ଡି ପୋକ/ ଚକଡ଼ା ପୋକର ପରିଚାଳନା:

➤ ଦିନରେ ବାୟୁମଣ୍ଡଳର ଉତ୍ତାପ ୩୦ଡିଗ୍ରୀ ସେଲ୍ସିଅସ୍ ଉପରକୁ ଚାଲିଗଲେ ନିୟମିତ ଭାବରେ ଫସଲ ସର୍ବେକ୍ଷଣ କରନ୍ତୁ ଓ ଧାନ ଗଛ ମୂଳକୁ ଆଡେଇକରି ମାଟିଆ ଗୁଣ୍ଡିପୋକ ଲାଗିଛି କି ନାହିଁ ଦେଖନ୍ତୁ ।

ୟରିୟା ପକାନ୍ତ ନାହିଁ

ଜଳ ନିଷାସନ କରନ୍ତୁ

➤ ଯଦି ଧାନରେ ପିଲ ସାରରେ ଯୁରିଆ ଦିଆ ନ ହୋଇଛି ତେବେ ଆଉ ଯୁରିଆ ସାର ପକାନ୍ତ ନାହିଁ

➤ ଧାନ ଫସଲରେ ଉପଯୁକ୍ତ ପରିମାଣରେ ପୋଟାଶ ସାର (MOP) ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ। ଯଦି ପୋଟାଶ ସାର ପକେଇନାହାନ୍ତି ତେବେ ଏକର ପିଛା ୧୨ କିଗ୍ରା ପୋଟାଶ ସାର (MOP) ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।

➤ କ୍ଷେତରେ ଠିଆ ପାଣି ନ ରଖି ଶୁଖିଗଲା ପରେ ପାଣି ନ ରଖି ଶୁଖିଲା ପରେ ପୁଣି ପାଣି ମଡ଼ାନ୍ତୁ ।

➤ ନିୟମିତ ଅନ୍ତରରେ ପ୍ରତି ୧୦ ଫୁଟ ଛାଡି ପୂର୍ବ-ପଶ୍ଚିମ କରି କ୍ଷେତରେ ପାହି କାଟି ଦିଅନ୍ତୁ, ଅର୍ଥାତ୍ ବଢିଥିବା ଧାନକୁ ଦୁଇ ପଟକୁ ଆଡେଇ ଦିଅନ୍ତୁ ଯେପରିକି ଗଛର ମୂଳରେ ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ ପଡିବ ଓ ବାୟୁ ଚଳାଚଳ ହେବ।

➤ ଯଦି ଆପଣଙ୍କ ବିଲରେ ମାଟିଆ ଗୁଣ୍ଡି ପୋକ ଲାଗିବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଛି ତେବେ ପ୍ରତିକ୍ଷେପକ ଭାବେ ଏକର ପ୍ରତି ୬୦୦ ମିଲି ନିମ୍ନ ଆଧାରିତ କୀଟନାଶକ, ୧୫୦୦ ପିପିଏମ ଆକାଡିରାକ୍ଟିନ୍ କୁ ୨୦୦ ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ସିଂଚନ କରନ୍ତୁ ।

➤ ସର୍ବେକ୍ଷଣରୁ ବୁଦାପ୍ରତି ପୋକ ସଂଖ୍ୟା ୨ -୫ ଥିଲେ ରାସାୟନିକ କୀଟନାଶକ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।

- ଏକର ପ୍ରତି ୪୦୦ ଗ୍ରାମ୍ ବୁପ୍ରୋଥେଜିନ୍ ୧୫% + ଏସିଫେଟ୍ ୩୫% ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି. ୨୦୦ ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ଗଛ ମୂଳକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ ।
- କିମ୍ବା ୬୦ ଗ୍ରାମ୍ ଫ୍ଲୋନିକାମିଡ୍ ୫୦% ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ଜି ୨୦୦ ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ଗଛ ମୂଳକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ ।
- କିମ୍ବା ଏକର ପ୍ରତି ୮୦ ଗ୍ରାମ୍ ଡାଇନୋଟେପ୍ୟୁରାନ୍ ୨୦% ଏସ୍.ଜି ୨୦୦ ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ଗଛ ମୂଳକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ ।
- କିମ୍ବା ଏକର ପ୍ରତି ୧୨୦ ଗ୍ରାମ୍ ପାଇମେଗ୍ରୋଜିନ୍ ୫୦% ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ଜି. ୨୦୦ ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ଗଛ ମୂଳକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ ।
- କିମ୍ବା ଏକର ପ୍ରତି ୯୫ ମିଲି ଗ୍ରାଭିଫୁମେଜୋପାଇରିମ୍ ୧୦% ଏସ୍.ସି ୨୦୦ ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ଗଛ ମୂଳକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ ।
- କିମ୍ବା ଏକର ପ୍ରତି ୧୩୫ ଗ୍ରାମ୍ ଡାଇନୋଟେପ୍ୟୁରାନ୍ ୧୫% + ପାଇମେଗ୍ରୋଜିନ୍ ୪୫% ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ଜି. ୨୦୦ ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ଗଛ ମୂଳକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ ।

ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର କିମ୍ବା ବ୍ଲକ୍ ସ୍ତରୀୟ କୃଷି ଅଧିକାରୀ କୁ ସହ ଯୋଗାଯୋଗ କରନ୍ତୁ ।

*****